

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 750/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť S. N., S., zastúpeného advokátom JUDr. V. P., B., ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 173/96 a jeho uznesením č. k. 1 Nt 5/10-2011 z 30. októbra 2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 To 47/97 z 22. apríla 1997, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. N. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. novembra 2013 doručená sťažnosť S. N. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu

Svidník (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 173/96 a jeho uznesením č. k. 1 Nt 5/10-2011 z 30. októbra 2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 47/97 z 22. apríla 1997.

2. Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudkom okresného súdu č. k. 3 T 173/96-175 z 20. januára 1997 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 47/97 z 22. apríla 1997 bol uznaný vinným zo spáchania pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a ods. 3 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinného do 1. januára 2006. V ďalšom sťažovateľ podal na okresnom súde celkovo tri návrhy na obnovu konania, a to prvý 28. mája 1998, ktorý bol uznesením okresného súdu č. k. Nt 271/98-54 z 8. júna 1999 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 169/99 z 23. septembra 1999 zamietnutý. Druhý návrh na obnovu konania podal sťažovateľ 4. decembra 2007, ktorý bol uznesením okresného súdu č. k. 3 Nt 2/07-31 z 26. februára 2008 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 10/2008 z 5. novembra 2008 taktiež zamietnutý. Posledný návrh na povolenie obnovy konania podal sťažovateľ na okresnom súde 31. mája 2010, ktorý v poradí ako tretí návrh bol uznesením okresného súdu č. k. 1 Nt 5/10-211 z 30. októbra 2012 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 1/2013 z 19. marca 2013 tiež zamietnutý. V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.

3. Sťažovateľ v podanej sťažnosti predstrel ústavnému súdu celý rad dôkazov, podľa jeho názoru podporujúcich povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci, a taktiež poskytol vlastné a komplexné zhodnotenie dôkaznej situácie z predstretých dôkazov vyplývajúcej, pričom okresnému súdu vytkol, že „... *sústavne žiadal o predloženie nových dôkazov, ale ani tie ktoré boli súdu v dostatočnom množstve predložené, riadne, správne a bez náznakov diskriminácie nevyhodnotil*“. V dôsledku uvedeného sťažovateľ dôvodí, že „*Samotným konaním súdu I. stupňa bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a to podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom a nasledujúce čl. 6 ods. 3 písm. b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby, čl. 6 ods. 3 písm. c) obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu (JUDr. L. L.), čl. 6 ods. 3*

písm. d) vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako v prípade svedkov proti nemu.

Právo porušené bolo aj v porušení základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. “.

Sťažovateľ je teda „... presvedčený, že návrhy na obnovu konania boli dôvodné so zámerom dospieť ku spravodlivosti. OS vo Svidníku... sa nechce vysporiadať s novými predkladanými dôkazmi a návrhmi. Zaoberá sa nimi viac menej povrchno čoho výsledkom je nesprávny právny úsudok a nespravodlivý právny záver.“.

4. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1) ... základné právo S. N. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom OS Svidník v konaní vedenom pod č. k. 3 T 173/96 v nadväznosti na uznesenie OS Svidník z 30. 10. 2011 1 Nt 5/10-2011 v spojení s uznesením KS v Prešove zo dňa 22. 04. 1997 č. k. 2 To 47/97 porušené bolo.

... základné a ľudské práva S. N. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v kontexte s ods. 11 čl. 6 európskeho dohovoru postupom OS Svidník vo vyššie uvedených konaniach porušené bolo.

2) Ústavný súd prikazuje OS Svidník, aby konal bez zbytočných prietahov

2) Ústavný súd prikazuje OS Svidník, aby konal bez zbytočných prietahov

3) Priznáva S. N. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 30 000,- Eur, ktoré mu je OS Svidník povinný vyplatiť do 3 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4) Ukladá OS Svidník povinnosť uhradiť S. N. trovy tohto konania, za vypracovanie sťažnosti a právne zastúpenie vo výške 1 000,- Eur..., ktoré mu budú vyplatené v hotovosti, alebo šekovou poukážkou do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktoré sú adekvátne nároku na právne zastupovanie advokátom.“

V ďalšom sťažovateľ uviedol, že „Keďže rozhodovanie o návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nie je rozhodovaním o základnom práve alebo slobode zo strany Ústavného súdu neprichádza do úvahy pri rozhodovaní v rámci

predbežného prerokovania o prijatí takéhoto návrhu rozhodnúť, týmto žiadam, aby predmetná sťažnosť bola prijatá na ďalšie konanie, v ktorom navrhovateľ požiada Ústavný súd, aby mu priznal primerané finančné zadostučinenie vo výške 30 000,- Eur.“. V závere sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, „... aby v dočasnom opatrení ÚS SR uložil porušovateľom, aby konal bez zbytočných prieťahov“.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Z ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústava rozdeľuje ústavnú ochranu základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci

ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

II.A

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu

9. Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, k porušeniu ktorých malo dôjsť postupom tak okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Nt 5/10, ako aj krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 47/97 o povolení obnovy konania: „*Som presvedčený, že obidva súdy, ale predovšetkým súd I. stupňa OS vo Svidníku porušil na môj*

úkor označené základné a ľudské právo podľa Ústavy SR i Európskeho Dohovoru, ktorý v danom prípade je výslovne právo na prejednanie veci bez zbytočných prietahov. “

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (v primeranej lehote) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (m. m. I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (napr. PL. ÚS 25/01).

12. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj názor (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), že ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecnými súdmi) ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému súdu došla, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva/práv, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

13. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy v nadväznosti na vyslovenie porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru je teda to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Preto ak je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k priet'ahom v konaní nedochádza, je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

14. Sťažovateľ sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. novembra 2013 namietol priet'ahy v konaní a postupe tak okresného súdu, ako aj krajského súdu, pričom však v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu boli všetky sťažovateľom označené konania právoplatne skončené. Tento záver platí aj pre ostatné konanie okresného súdu o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania vedeného pod sp. zn. 1 Nt 5/10 v spojení s konaním krajského súdu vedeným pod sp. zn. 4 Tos 1/2013 a jeho uznesením sp. zn. 4 Tos 1/2013 z 19. marca 2013. Inými slovami, v čase, keď sťažovateľ doručil ústavnému súdu svoju sťažnosť, v ktorej namietal porušenie svojich práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, boli už všetky celkovo tri konania (pozri bod 2) o jeho návrhu na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci právoplatne skončené.

15. Ústavný súd zároveň zistil, že sťažovateľ nepredložil dôkaz, resp. neuviedol, že využil účinný prostriedok nápravy, ktorým mohol brojiť proti zdĺhavému, teda „priet'ahovému“ postupu súdov v jeho veci/konaní o povolenie obnovy konania. Takýmto prostriedkom bola sťažnosť na priet'ahy v konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) podaná predsedovi okresného súdu, ako aj krajského súdu. Zároveň sťažovateľ v čase pred podaním sťažnosti ústavnému súdu disponoval aj podobným účinným prostriedkom nápravy podľa § 55 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov.

16. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy vecí nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci. Nesplnenie, resp. nedodržanie princípu subsidiarity postupom sťažovateľa, by zakladalo za predpokladu, ak by bola sťažnosť podaná ústavnému súdu v čase ešte prebiehajúcich súdnych konaní, dôvod na odmietnutie ním podanej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

17. V závere svojej argumentácie sa ústavnému súdu žiada sťažovateľovi pripomenúť judikovaný právny názor ústavného súdu, podľa ktorého pri obnove trestného konania podľa Trestného poriadku môžu byť práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené v zásade len v štádiu po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania. V konaní o návrhu na obnovu konania – v štádiu do rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania – nie je aplikovateľný čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, a rovnako ani čl. 6 ods. 1 prvá veta dohovoru v časti týkajúcej sa prejednávania záležitosti v primeranej lehote, pretože nejde o rozhodovanie v merite vecí (t. j. o vine sťažovateľa, resp. o oprávnenosti trestného obvinenia proti nemu) a o odstránenie stavu jeho právnej neistoty právoplatným súdnym rozhodnutím vo veci samej (obdobne napr. I. ÚS 63/05). Inými slovami, právna neistota sťažovateľa bola teda odstránená právoplatným odsudzujúcim rozsudkom okresného súdu č. k. 3 T 173/96-175 z 20. januára 1997 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 47/97 z 22. apríla 1997. Až v prípade právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania, keď by teda okresný súd bez ďalšieho návrhu vec znovu prerokoval, by už išlo o rozhodovanie o hmotnom práve a odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím, a prichádzala by teda do úvahy aj aplikovateľnosť čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, resp. čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru v časti týkajúcej sa prejednávania záležitosti

v primeranej lehote (m. m. III. ÚS 191/02, I. ÚS 24/03, IV. ÚS 185/04, III. ÚS 18/05, I. ÚS 63/05).

18. V dôsledku uvedených skutočností je sťažnosť sťažovateľa týkajúca sa namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zjavne neopodstatnená, resp. neprípustná, v dôsledku čoho ju ústavný súd v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona ústavnom súde.

II.B

Posúdenie sťažovateľom podanej sťažnosti z hľadiska splnenia zákonných podmienok

19. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 124/04). Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny poriadok prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

20. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva... Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom... Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde musí sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 obsahovať označenie, (i) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, (ii) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody, (iii) proti komu smeruje. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k sťažnosti pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

21. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

22. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval aj samotnú sťažnosť podanú ústavnému súdu, v tejto označil napádaný postup a rozhodnutia všeobecných súdov takto „... postupom OS Svidník v konaní vedenom pod č. k. 3 T 173/96 v náväznosti na uznesenie OS Svidník z 30. 10. 2011 1 Nt 5/10-2011 v spojení s uznesením KS v Prešove zo dňa 22. 04. 1997 č. k. 2 To 47/97...“. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ sa domáha ochrany svojich označených práv aj vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 To 47/97 z 22. apríla 1997, pričom „prima facie“ je zrejmé, že nedodržel zákonom ustanovenú lehotu dvoch mesiacov na podanie ústavnej sťažnosti, v dôsledku čoho nesplnil kogentnú zákonom danú podmienku konania, ktorou je podanie sťažnosti ústavnému súdu v dvojmesačnej lehote. Táto skutočnosť zakladá dôvod odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu oneskorenosti jej podania.

23. Ústavný súd z príloh sťažnosti zistil, že ostatným rozhodnutím o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci je uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tos 1/2013 z 19. marca 2013, ktoré však sťažovateľ v petite podanej sťažnosti nenamietal. Ak teda mienil sťažovateľ uplatniť svoje námietky voči uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 Tos 1/2013 z 19. marca 2013, mal tak urobiť v petite podanej sťažnosti, pričom ústavný súd, súc viazaný návrhom na začatie konania podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, rozhodoval len vo vzťahu k ním označeným konaniam a rozhodnutiam všeobecných súdov (pozri bod 4 a 22). Ústavný súd zároveň pripomína, že vzhľadom

na zastúpenie sťažovateľa advokátom (kvalifikovaným právnym zástupcom) nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti zistené formálne nedostatky alebo iné zrejmé nesprávnosti podanej sťažnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

24. V závere svojej argumentácie ústavný súd poukazuje na už spomenutý princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06).

25. Pokiaľ ide o uznesenie okresného súdu č. k. 1 Nt 5/10-211 z 30. októbra 2012, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti nemu bolo možné podať sťažnosť podľa § 163 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, čo sťažovateľ aj využil, a preto sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

26. Nad rámec svojej argumentácie ústavný súd poznamenáva, že aj v prípade, ak by sťažovateľ v petite svojej sťažnosti správne označil ostatné rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 4 Tos 1/2013 z 19. marca 2013 (k čomu nedošlo, pozn.), dospel by pri jeho preskúmaní k záveru o zjavnej neopodstatnenosti namietaného porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) dohovoru vo vzťahu k uvedenému rozhodnutiu krajského súdu z dôvodu, že právne závery krajského súdu v tomto rozhodnutí nepovažuje za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené, a uvedený záver by bol dôvodom odmietnutia podanej sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

27. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok v nej uvedených. Zároveň stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2013